

Nešto o Fortunatu Pintariću iz franjevačke knjižnice u Samoboru

Sebastijan Golenić, Samobor

Dugogodišnja povijest franjevačkog samostana i crkve u Samoboru, djelomično je sačuvana u njegovoj knjižnici. To je poklad povijesti od gotovo četiri stoljeća, počevši od vremena, kada su grofovi Erdödy odbjegli franjevcima pred Turcima, počeli graditi samostane sv. Leonard u Popovdolu (Kotarima) kod Samobora 1531., Jastrebarskom 1610., Samoboru 1618. i Klanjcu 1630. godine. U samostanskom se arhivu nalazi i bula pape Klementa VII. iz 1525. god. kojom dopušta franjevcima graditi samostan unutar zidina grada. Tek god. 1618. počela je gradnja samostana, koji je već god. 1640 izgorio, te su 1712. počeli graditi novi koji stoji do danas uz preinake i dograđivanja. U nekoliko navrata je tu bila filozofija i teologija i to 1779., te 1805.—1807., a od 1808. bogoslovija, pa 1900. filozofija koja je preselila u Varaždin. Usput rečeno, u prvoj polovici 18 st. bila je u istom samostanu i ljekarna.

Nedavno sam u toj knjižnici pronašao i jednu partituru mise Fortunata Pintarića za koju mislim da je autograf. Na naslovnoj stranici piše: *Missa a quadro composita per patrem Fortunatum Pintarić 1853.*

A na prvoj nutarnjoj stranici je napisano: *Missa a canto alto, tenore, basso et organo concertante, composita per patrem Fortunatum Pintarić 1853.* Na kraju su još dodane dvije pjesme: *O moj Jezuš ljubav moja* i *Tantum ergo*.

To je kompletna misa u A-duru: Ad introitum: *Kyrie zmožni Bože, jakosti od vezda*; Gloria: *Dika Bogu na visini*; Credo: *Ja verujem u Boga Oca prezmognoga*; Sanctus: *Svet, svet, svet jesi Bog na nebu*; Benedictus: *Blagoslovljen ki je došiel*; Agnus Dei: *Agnec božji i krotki*.

Također ove spomenute dvije pjesme su u A-duru, četveroglasne. Nakon pjesme *O moj Jezuš* stoji opaska: »Hoc etiam optimo cum effectu sine auxilio organi, ut vocat quartet cantari potest...«. Za pratnju je napisan samo šifrirani bas, dok je za *Tantum ergo* ispisana pratnja.

U knjizi K. Filića: *Glazbeni život Varaždina*, str. 334—354 govori se o Pintariću. Naslove misa prof. Filić detaljno navodi ali nema ove iz samoborske knjižnice. Jednako tako je sa ova dva podatka. Iako Filić spominje pjesmu u odlomku »Figuralne crkvene popjevke« pod 11. *O moj Jezuš ljubav moja* ona je u D-duru za tenor i bas, dakle nije četveroglasna i nije u A-duru. Jednako tako, u navedenih devet *Tantum ergo*, ne spominje ni jedan u A-duru, pa se može pretpostaviti da su to do sada još nepoznate Pintarićeve skladbe.

Svakako je zanimljivo pitanje kako je ova partitura dospjela u samostansku knjižnicu, kad se zna da je Samobor pripadao provinciji sv. Križa, a Pintarić je živio u Provinciji sv. Ladislava. U

to vrijeme bio je u Samoboru vrstan orguljaš otac Fortunat Horvat ujedno i profesor humanističkih nauka od god. 1853. do 1862., kada je umro i pokopan u istom samostanu. Možda bi se tu mogla uspostaviti kakva veza, jer je Pintarić bio istaknuta i cijenjena osoba Ladislavske provincije. No, za sada je to samo pretpostavka.

Knjiga bogoljubnosti karstjanske...

Listajući kartoteku samostanske knjižnice, našao sam i ovaj Pintarićev priručnik namijenjen školskoj mladeži »pošto mladež školna dosad jošter skladnu molitvah, i pesmah knjižicu nema...« kako u uvodu navodi Pintarić. Ima dva dijela: *Knjiga molitvah* i *Knjiga pesmah*. Puni naslov knjižice glasi: *Knjiga bogoljubnosti karstjanske sadržavajuća pobožnih molitvah i pesmah vežbanje. Mladeži školnoj posvetjena po ocu Fortunatu Pintariću, reda sv. Franje misniku, u Varaždinskoj kraljevskoj većoj gymnazii blagorečja učitelju.* U Beču, tiskano u jermenskom manastiru 1849.

U prvom su dijelu dakle sve molitve i litnije koje mora znati svaki kršćanin.

U drugom su, dakle, dijelu sadržane pjesme. U uvodu još autor naglašava: »Evo mladeži ljuvena! da toj potrebi zadovolim, posvetjujem ti knjižicu ovu, u kojoj ćeš sviuh do sada običnih iz latinske knjige u naš jezik prevedenih pesmah skladnost naći, kojima sam i one melodije priložio, koje ja s mojom mladežju u hiži božjoj svedj upotrebljavao jesam, tarsivši se u tim poslu, i snagi, i lasnoći spevanja služiti.« Od 45 pjesama, »32 su Pintarićeve originalne skladbe« kaže Filić u *Glazbenom životu Varaždina* str. 337. Evo kako ih je Pintarić podijelio:

VIII. Pjesme prie, i po blagoslovu:

*O spasonosno otajstvo
Klanjamo ti se
Mario mati milosti*

Pesma pod s. misom: *Padamo verujući*
Nazivanje duha svetoga: *Dojdi duše presveti*

IX. Pjesme od presv. tela Isusovoga:

*Svečanost s radostju
Nut! tebi se klanjam
Pevaj jeziče!
Hvali sion stvoritelja
Isuse od slasti
Isuse sladka spomeno*

X. Pjesma kod pričeštjenja: *Blagi bože! ljubav moja*

Pesma od triuh poglavitih krepostih: *Ja verujem, ja se ufam*
Pesma od vrednosti duše: *Jest istina, da neimaš nikog*

XI. Pesme od b.d. Marie:
Danak svaki božji majki
O devah device
Pod obrambu pritecimo
Zdravo o ufanje sveta
Mario nasladujem se
Zdravo zvezdo mora
O Mario! devo sveta
O Mario! o sladkosti
Zdravo o device

XII. Pesme na čast svetih: Od s. Vekoslava, *Nebeski liljan*

Od s. Joana Nepomuka, *Pevajmo slavu Joanu Nepomuka svetu dade*
Od s. Josipa, *Zdravo otče spasitelja*
Od s. Katarine, *Zdravo s. Katarina*

XIII. Za blagdane božića:
Hajte amo o karstjani
Željna danas nam izhodi
Detešce je porodjeno
Sretan svetu danas svemu
Narodi nam se kralj nebeski

XIV. Za svetu korizmu:
Smutjen ja tad stojim
O grešnici! kak ste sretni
Mudrost otca večnoga
Isukarste! kakve muke tarpiš
Barjaci kralja izlaze
Staše mati varlo tužna

XV. Pesme za vazam:
Vrata groba podignuvši
Na čast uskarsnuvšega

XVI. Pod misom za pokojne:
Zašto svet vojuje
Svetu jalni! jur ostani

XVII. Pesme za s. promišljanja:
Za čim hlepiš dušo moja
O koliko zlo dovodi
Anda morat ću umreti
Dan sarditi kad će priti
O nesretan ti grešniče
Rodjen u obiljatosti

XVIII. Na godovni dan vladaoca kraljevine:
Bože! kojeg možna ruka

XIX. Pesma zahvaljenja s.s. Ambrozije i Avgustina:

Tebe boga mi hvalimo

XX. Napev na litanie lauretanske: *Gospodine pomiluj!*

Treba spomenuti i to, da je Pintariću kao uzor poslužio latinski molitvenik tiskan u Zagrebu 1826. god. s naslovom: *Liber precum et hymnorum*. U prvi mah, nije se pojavila nikakva službena ocjena ovog priručnika. Tek nakon 12 godina nepotpisani autor članka u *Katoličkom listu* god. 1861. dao je lošu kritiku ovoj knjižici: »Pintarićeva pjesmarica ne bijaše uza svu svoju — u svoje vrieme hvaljenu — vrlinu dovoljna. Pjesama bijaše na izbor malo, a najmilije glasove gusto slušati dodija. K tomu je pisac navlačio stihove na svoje napjeve, te mu i skladnja ne izpade svuda skladno...«

Čini se iz svega ovoga, da nepotpisani autor nije previše poznavao Pintarićev rad, jer u Mendlovu *Musikalisches Conversations-Lexicon* iz 1877. piše: »Pintarić uživa u Hrvatskoj glas izvrsnog orguljaša i crkvenog skladatelja, koji je uglazbio preko 500 crkvenih popjevaka, a stekao si je besmrtnne zasluge za crkvenu muziku u Hrvatskoj« (K. Filić, *ibidem*). Svakako, Pintarićev rad i djelovanje čini barem mali kamen u mozaiku glazbene kulture u Hrvatskoj.

TEČAJ ZA ORGULJAŠE

Institut za crkvenu glazbu pri Katoličkom bogoslovnom fakultetu u Zagrebu održat će ovogodišnji tečaj za crkvene glazbenike-orguljaše od 22. do 26. lipnja o. g.

Prije podne bit će predavanja sa diskusijom za sve sudionike tečaja, a poslije podne bit će rad po grupama koji će biti prilagođen prema različitoj glazbenoj izobrazbi sudionika. Tečaj počinje 22. lipnja u 16 sati a završava 26. lipnja oko 12 sati. Točan program tečaja bit će objavljen naknadno.

Molimo prečasnou gospodu župnike i uprave samostana da bi omogućile svojim orguljašima prisustvovanje tečaju.

Pristojba za sudjelovanje na tečaju iznosi 300 din.

Prijave poslati do 10. lipnja na adresu:
Institut za crkvenu glazbu, Kaptol 29,
41000 Zagreb

TAJNISTVO INSTITUTA

CIJENJENI PRETPLATNICI!

Sveta Cecilija ulazi u 13. godišnjicu svog neprekidnog izlaženja od 1969. g. Usprkos svih poteškoća, posebno novčanih, nadamo se da će ona i dalje izlaziti. To u prvom redu ovisi o vama, cijenjeni pretplatnici. Ukoliko budete vi redovito uplaćivali pretplatu najveća poteškoća bit će otklonjena. Smatramo da nije potrebno posebno navoditi razloge povećanju pretplate na 260 din u 1981. g.

Slobodni smo Vam iznijeti jedan prijedlog: kad bi svaki pretplatnik našao još jednog novog pretplatnika novčani problemi bili bi uglavnom riješeni. Zar je to zbilja nemoguće? Zar u našoj Crkvi ima samo oko tisuću osoba koje zanima duhovna glazba i njezin napredak? Možda bi se mogao javiti kakav mecena, drugi Janko Barle ili možda više njih? Barem pokušajmo nešto učiniti.

UPRAVA I UREDNISTVO